

Základní informace a nejčastěji kladené dotazy

Korespondenční hlasování ve volbách do Poslanecké sněmovny roce 2025

OBECNĚ

Jakých voleb se bude týkat korespondenční hlasování?

Korespondenční hlasování se bude týkat voleb, ve kterých lze podle volebních zákonů hlasovat ze zahraničí, tj. voleb do Poslanecké sněmovny, volby prezidenta republiky a voleb do Evropského parlamentu. Poprvé se bude moci korespondenčně hlasovat ve volbách do Poslanecké sněmovny na podzim 2025.

Kteří voliči budou moci korespondenční hlasování využít?

Zákonná úprava pouze stanoví, že korespondenční hlasování může využít volič, který je na základě své žádosti zapsán ve zvláštním seznamu voličů ve zvláštním volebním okrsku spadajícím do území stanoveného nařízením vlády, ve kterém mohou voliči využít korespondenční hlasování; nařízením vlády budou z možnosti korespondenčního hlasování vyloučena pouze ta území, kde tomu brání zejm. vnitropolitická situace, válečný konflikt, přírodní katastrofa nebo jiná obdobná situace v dané zemi.

Zákonná úprava však výslovně nedefinuje délku nebo účel či druh pobytu v zahraničí, které musí volič splňovat, aby mohl korespondenčně hlasovat. Ponechává se tak prostor pro posouzení každého voliče, zda při svém pobytu v zahraničí je schopen naplnit faktické podmínky pro komunikaci se zastupitelským úřadem, zejména, zda bude schopen převzít písemnosti pro korespondenční hlasování na adrese, na kterou mu je zastupitelský úřad poslal. Typicky tak možnost využít korespondenční hlasování míří zejména na voliče, kteří žijí nebo se delší dobu zdržují v zahraničí. Tato skupina voličů vnímala absenci korespondenčního hlasování nejcitelněji kvůli mnohdy značným vzdálenostem na zastupitelský úřad, kde bylo doposud možné hlasovat jen prezenčně.

Kolik voličů by mohlo korespondenční hlasování využít? Jsou nějaké bližší odhady?

Přesné číslo nelze jednoznačně stanovit (nejde totiž jen o státní občany ČR „trvale“ usazené v zahraničí, ale i o pobyty např. v rámci studia či zaměstnání). Ministerstvo zahraničních věcí hovoří o několika statisících potencionálních voličů (v rozmezí cca 400 až 600 tisíc). Z těchto počtů je dnes vedeno ve zvláštních seznamech voličů u zastupitelských úřadů jen zlomek voličů (cca 20 tisíc v závislosti na konkrétních volbách). Je předpoklad, že zjednodušení možnosti hlasování formou korespondenční volby povede ke zvýšení zájmu o hlasování oproti současnému stavu.

Přesný počet osob, které využijí korespondenční hlasování bude znám až po volbách, resp. jej bude možno indikovat podle počtu žádostí o zápis do zvláštního seznamu voličů/žádostí o vydání písemností pro korespondenční hlasování. Lhůty pro tato podání uplynou 40/35 dnů přede dnem voleb (tedy až v letních měsících roku 2025).

Jak datová schránka nebo Portál občana pomůže voliči v případě korespondenčního hlasování?

Datovou schránkou lze podat žádost o zápis do zvláštního seznamu voličů, žádost o zaslání písemností ke korespondenčnímu hlasování i žádost o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu

voličů. Od 1. 4. 2025 toto bude možné i prostřednictvím formuláře v Portálu občana, ovšem za předpokladu, že žadatel (volič) má elektronickou identitu alespoň úrovně značná.

Jakými způsoby je možné si zřídit datovou schránku a přístup do Portálu občana, pokud volič pobývá v zahraničí?

1. Pokud má volič přístup k některému z prostředků české elektronické identifikace (minimálně úroveň značná), např. eObčanka, bankovní identita nebo Mobilní klíč eGovernmentu, tak si může on-line založit datovou schránku. Zároveň tyto prostředky slouží pro přístup do Portálu občana.
2. V dalším případě je nutné si zjistit, kde je na zastupitelském úřadě nejbližší pobočka Czech POINTu. Zde si může zřídit jednak datovou schránku fyzické osoby a pokud disponuje českým telefonním číslem, tak i elektronickou identitu (NIA ID) nebo Mobilní klíč eGovernmentu.
3. V neposlední řadě lze žádat písemně, avšak žádost musí být ověřena vyšším ověřením tzv. apostilou (vyšší stupeň ověření podpisu a otisku razítka listiny a její pravosti).

Užitečné odkazy:

[Zřízení datové schránky](#)

[Identifikační prostředek Mobilní klíč eGovernmentu | Informační web elektronické identity](#)

[Identifikační prostředek NIA ID | Informační web elektronické identity](#)

Na kolika místech ve světě si může v dnešní době volič v zahraničí zřídit datovou schránku? Jedná se o všechna velvyslanectví a generální konzuláty? Existuje seznam těchto míst?

Datovou schránku si lze aktuálně vyřídit již na 76 zastupitelských úřadech ČR v zahraničí, přičemž jejich počet se stále rozšiřuje. Odkaz na: [Aktuální seznam těchto zastupitelských úřadů](#)

KORESPONDENČNÍ HLASOVÁNÍ – NEZBYTNÉ ÚKONY NA STRANĚ VOLIČE

1. ZÁPIS DO ZVLÁŠTNÍHO SEZNAMU VOLIČŮ U ZASTUPITELSKÉHO ÚŘADU ČR V ZAHRAIČÍ

Kdy by měl volič pobývajícím v zahraničí uvažovat o zápisu do zvláštního seznamu voličů u zastupitelského úřadu?

Institut zvláštního seznamu voličů (a na něj navázaná možnost hlasovat korespondenčně) je určen zejména pro dlouhodobé a za určitých podmínek i střednědobé pobyty mimo území ČR. Zápisem do zvláštního seznamu voličů dochází totiž k vyškrtnutí voliče ze stálého seznamu voličů, který vede obecní úřad podle adresy trvalého pobytu voliče v ČR. Vyškrtnutí ze stálého seznamu voličů trvá, dokud trvá zápis voliče ve zvláštním seznamu voličů, a jeho důsledkem je, že volič nemůže na území ČR hlasovat ve volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu, ve volbě prezidenta republiky a ve volbách do Evropského parlamentu, ledaže by do ČR přicestoval s voličským průkazem vydaným zastupitelským úřadem, u kterého je ve zvláštním seznamu voličů zapsán.

V případě střednědobých pobytů (např. studentské pobyty typu Erasmus, které trvají několik měsíců) je na zvážení voliče, zda na základě své situace a charakteru pobytu v zahraničí neprovede žádné změny, neboť zrealizuje své volební právo v ČR v obci podle svého trvalého pobytu (např. i přes studium v zahraničí pravidelně dojíždí do ČR), nebo si zajistí v době

pobytu v ČR voličský průkaz a odhlasuje (pokud se jedná o volby, kde se hlasování organizuje i v zahraničí) na zastupitelském úřadu, anebo právě provede žádost o zápis do zvláštního seznamu v zahraničí a odhlasuje na příslušném zastupitelském úřadu ČR, nebo korespondenčně. Zápis do zvláštního seznamu voličů není povinností, ale zejména pro voliče pobývajících v zahraničí střednědobě (měsíce) rozšiřuje možnosti pro realizaci jejich volebního práva.

Dokdy je potřeba se nechat zapsat do zvláštního seznamu voličů?

Žádost o zápis do zvláštního seznamu voličů je třeba příslušnému zastupitelskému úřadu doručit nejpozději 40 dnů přede dnem voleb.

Jakými způsoby je možné se zapsat do zvláštního seznamu voličů?

1. Osobní podání žádosti u zastupitelského úřadu – potřebuji doklad totožnosti (ideálně cestovní pas nebo občanský průkaz ČR).
2. Podání žádosti prostřednictvím zplnomocněné osoby (plná moc musí být podepsána úředně ověřeným podpisem voliče).
3. Podání žádosti doručené na zastupitelský úřad v listinné podobě (s úředně ověřeným podpisem voliče).
4. Podání žádosti učiněné z datové schránky voliče (prostřednictvím datové schránky Ministerstva zahraničních věcí, které žádost dále předá příslušnému zastupitelskému úřadu; jednotlivé zastupitelské úřady totiž datovou schránku nemají).
5. Podání žádosti učiněné z Portálu občana (od 1. 4. 2025) – k tomu bude zapotřebí, aby volič měl elektronickou identitu a tu si může zřídit občan, který má české telefonní číslo.

Co je třeba uvést a doložit v žádosti o zápis do zvláštního seznamu voličů u zastupitelského úřadu?

Od 1. ledna 2025 je účinný zákon č. 268/2024 Sb., který zavedl jednodušší žádost (není zapotřebí dokládat zastupitelskému úřadu státní občanství ani bydliště v zahraničí).

Potvrzení o bydlišti v zahraničí se již nevyžaduje, stačí uvést adresu místa, kde volič v zahraničí pobývá. Tato adresa musí spadat do územního obvodu zastupitelského úřadu, u něhož volič o zápis do zvláštního seznamu voličů žádá. Zastupitelský úřad ji však nijak neověřuje.

Nevyžaduje se ani doklad o státním občanství – na základě předložení dokladu totožnosti nebo údajů, které o sobě volič v žádosti uvede (jméno, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého pobytu na území ČR, pokud ji volič má) si zastupitelský úřad sám ověří české státní občanství žadatele. Pro účely vedení zvláštního seznamu voličů má totiž zastupitelský úřad přístup k údajům o státním občanství v základním registru obyvatel.

Při osobním podání stačí předložit jakýkoliv doklad totožnosti (český občanský průkaz nebo cestovní pas, ale třeba i cizí doklad totožnosti, např. americký řidičský průkaz) a uvést adresu místa, kde volič v zahraničí pobývá.

Při podání žádosti poštou nebo prostřednictvím zplnomocněné osoby musí být z žádosti patrné, co a kdo (jméno, příjmení, datum narození, adresa místa trvalého pobytu v ČR, pokud ji má) žádá, a nezapomenout v ní uvést adresu, kde volič v konzulárním obvodu příslušného zastupitelského úřadu pobývá. K uvedení všech potřebných údajů může

napomoci vzorový formulář žádosti, který bude pro tento účel vytvořen jako součást metodiky.

Při podání žádosti prostřednictvím vlastní datové schránky voliče je třeba uvést, co volič požaduje a uvést adresu, kde volič v konzulárním obvodu příslušného zastupitelského úřadu pobývá. Některé identifikační údaje o voliči jsou obsaženy v datové zprávě (jméno, příjmení, případně adresa místa trvalého pobytu v ČR), ale je třeba doplnit datum narození. K uvedení všech potřebných údajů může napomoci vzorový formulář žádosti, který bude pro tento účel vytvořen a který se zašle jako příloha datové zprávy.

Při podání žádosti přes Portál občana, které bude možné od 1. 4. 2025, stačí odeslat formulář, který se po přihlášení voliče elektronickou identitou částečně automaticky předvyplní. Systém navede voliče k dalším krokům, které je třeba pro úspěšné odeslání žádosti učinit.

Pokud si chce volič nechat ověřit podpis na listinné žádosti o zápis do zvláštního seznamu voličů, musí si dojít pro ověření na zastupitelský úřad?

Volič si může nechat ověřit podpis u orgánů státu pobytu. Nemusí jít o „české“ ověření.

V případě, že volič žije v zemi, kde má ČR více zastupitelských úřadů, a přestěhuje se v rámci této země do konzulárního obvodu jiného zastupitelského úřadu (např. volič žije v Mnichově, kde je zapsán do zvláštního seznamu voličů, ale přestěhuje se do Hamburku, který spadá pod zastupitelský úřad Berlín), musí se přehlásit z jednoho zvláštního seznamu voličů do druhého? Tj. nechat se vyškrtnout v Mnichově a zapsat se v Berlíně?

Nebude nastaven žádný mechanismus, který by umožňoval sledovat, zda volič stále pobývá v územním obvodu zastupitelského úřadu, u kterého požádal o zápis do zvláštního seznamu voličů. Prakticky by to nebylo proveditelné, jelikož neexistuje žádná evidence místa pobytu voličů žijících či dlouhodobě pobývajících v zahraničí, do které by měli občané povinnost změnu pobytu hlásit. Vychází se z toho, že pro samotného voliče je nejpraktičtější být nahlášen do voličského seznamu u toho zastupitelského úřadu, v jehož územním obvodu fakticky pobývá, protože je mu nejbliže na dosah pro vyřizování záležitostí souvisejících s výkonem volebního práva. Praktické okolnosti by tudíž samy měly voliče přimět k tomu, aby se případně přihlásil u jiného zastupitelského úřadu a u předchozího požádal o vyškrtnutí. Pokud by o vyškrtnutí u předchozího zastupitelského úřadu nepožádal, odhalí se duplicita zápisu u dvou zastupitelských úřadů při předávání seznamů voličů od všech zastupitelských úřadů do ústředí (Ministerstvo zahraničních věcí), ke kterému dochází před každými volbami (po vytvoření jednotného seznamu voličů v rámci Informačního systému správy voleb se nahlášení voliče u více zastupitelských úřadů zjistí okamžitě; to bude od roku 2027).

Konkrétní příklad:

Pokud se v rámci jednoho státu (např. Německo) volič přestěhuje z jednoho územního obvodu, kde je zapsán ve zvláštním seznamu voličů (např. zastupitelský úřad Mnichov), do územního obvodu jiného zastupitelského úřadu (např. zastupitelský úřad Berlín) a má dostatek času na přehlášení se do nového volebního obvodu (žádost je třeba podat nejpozději 40 dní před volbami), je vhodné toto přehlášení provést, protože zákon stanoví, že volič má být zapsán u toho zastupitelského úřadu, v jehož obvodu pobývá.

V případě, že přehlášení se do jiného seznamu voličů již z časových důvodů nelze provést, je třeba nadále komunikovat s tím zastupitelským úřadem, kde je volič veden ve

zvláštním seznamu voličů. To znamená, že tam musí případně směřovat i svou žádost o zaslání písemností pro korespondenční hlasování a rovněž i na tento úřad následně zaslat svůj korespondenční hlas. Pokud by chtěl volič hlasovat prezenčně, bude hlasovat ve volební místnosti u zastupitelského úřadu Mnichov, u něhož je zapsán ve zvláštním seznamu voličů.

Plánuje se posílení role honorárních konzulátů, které mohou být některým voličů geograficky bližší než zastupitelský úřad? Pokud ano, v čem to voličům pomůže?

Honorární konzuláty nevedou zvláštní seznam voličů a není možné u nich hlasovat, ale jejich prostřednictvím je možné podat žádost o zápis do zvláštního seznamu voličů.

Může volič hlasovat ze zahraničí korespondenčně, ačkoliv není zapsán ve zvláštním seznamu voličů u zastupitelského úřadu?

Ne, nemůže. Zápis do zvláštního seznamu voličů je nezbytnou podmínkou pro realizaci korespondenčního hlasování.

2. KORESPONDENČNÍ HLASOVÁNÍ

Jaké jsou základní podmínky, aby volič mohl ze zahraničí hlasovat korespondenčně?

1. Je na základě své žádosti zapsán do zvláštního seznamu voličů u zastupitelského úřadu ČR v zahraničí. Zápis voliče ve zvláštním seznamu voličů u zastupitelského úřadu trvá, dokud volič nepožádá o své vyškrtnutí, tj. přenáší se automaticky do dalších voleb.
Jde o nutnost s ohledem na potřebu zajistit, aby samotný institut korespondenční volby byl důvěryhodný. Komunikovat v této věci s příslušným zastupitelským úřadem jde několika způsoby, a to jak prezenční, tak distanční formou. Navíc lze o zápis požádat bez ohledu na konkrétní volby. Tedy např. pro volby do Poslanecké sněmovny 2025 je možno realizovat kroky k zápisu již nyní. Tedy i časový prostor pro jednotlivé voliče k realizaci zápisu je dostatečný.
2. Požádal o zaslání písemností ke korespondenční volbě. Žádost o korespondenční hlasování není permanentní, tj. neplatí automaticky pro každé volby, v nichž lze korespondenčně hlasovat, ale je třeba ji podat znovu před každými volbami. Vychází se z toho, že jde o alternativní způsob hlasování a nelze předjímat, že ho bude chtít volič využít automaticky pro každé volby. Je to obdobné jako když volič žádá o voličský průkaz nebo v ČR o hlasování do přenosné volební schránky.

Mohou korespondenční hlasování využít i voliči během turistického pobytu v zahraničí?

Zastupitelský úřad zasílá písemnosti ke korespondenčnímu hlasování voliči nejpozději 25 dnů před volbami na adresu, kterou volič uvedl a která se nachází na území státu, který spadá do územního obvodu zastupitelského úřadu, přičemž bude volen způsob, který nejvíce odpovídá českému zaslání do vlastních rukou. To v zásadě vylučuje hlasování korespondenční formou u osob na krátkodobém zahraničním pobytu v období voleb. Krátkodobým turistům však i nadále zůstane možnost osobně odhlasovat na voličský průkaz na zastupitelském úřadě.

Kde je možno požádat o zaslání písemností pro korespondenční hlasování?

U zastupitelského úřadu, kde je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů. Pokud zapsán není a chce o to požádat, tak po vyhlášení voleb může tuto žádost spojit i se žádostí o korespondenční hlasování.

Kdy je možno požádat o zaslání písemností pro korespondenční hlasování?

Nejdříve od vyhlášení voleb (volby do Poslanecké sněmovny vyhlašuje prezident republiky nejpozději 90 dnů před jejich konáním ve Sbírce zákonů).

Písemná žádost musí být podána nejpozději 35 dnů přede dnem voleb, protože je třeba vytvořit časový prostor pro zaslání písemností pro korespondenční hlasování na voličem požadovanou adresu.

Je-li žádost osobní nebo podaná prostřednictvím zplnomocněné osoby, lze žádat ještě do 2 dnů přede dnem voleb, protože v takovém případě si volič/zplnomocněná osoba písemnosti pro korespondenční hlasování rovnou vyzvedne (a bezprostředně poté volič svůj korespondenční hlas zřejmě zastupitelskému úřadu i doručí, protože zaslání poštovními službami by se do ukončení hlasování nestihlo – fakticky tak půjde spíše o hlasování v předstihu než korespondenční hlasování v pravém slova smyslu).

Jak je možno požádat o zaslání písemností pro korespondenční hlasování?

Stejnými způsoby, jako se žádá o zápis do zvláštního seznamu voličů u zastupitelského úřadu, tj.:

1. Osobním podáním u zastupitelského úřadu – volič potřebuje doklad totožnosti (ideálně cestovní pas nebo občanský průkaz ČR).
2. Prostřednictvím zplnomocněné osoby (plná moc musí být podepsána úředně ověřeným podpisem voliče).
3. Podáním doručeným na zastupitelský úřad v listinné podobě (s úředně ověřeným podpisem voliče).
4. Podáním učiněným z datové schránky voliče (prostřednictvím datové schránky Ministerstva zahraničních věcí, které žádost dále předá příslušnému zastupitelskému úřadu; jednotlivé zastupitelské úřady totiž datovou schránku nemají).
5. Podáním učiněným z Portálu občana (od 1. 4. 2025) – k tomu bude zapotřebí mít elektronickou identitu a tu si může zřídit občan, který má české telefonní číslo.

Žádost musí obsahovat jméno a příjmení voliče, datum narození a adresu nacházející se na území státu, který spadá do územního obvodu zastupitelského úřadu, na kterou mají být písemnosti ke korespondenčnímu hlasování zaslány, popřípadě údaj o tom, že si volič převezme písemnosti u zastupitelského úřadu sám nebo prostřednictvím osoby, která se prokáže plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče.

Komu mohou být písemnosti pro korespondenční hlasování vydány, nebo kam je zastupitelský úřad zašle?

Volič v žádosti uvede adresu, na kterou mají být písemnosti pro korespondenční hlasování zaslány. Pokud o to volič požádal nebo neuvedl adresu pro doručení, vydá zastupitelský úřad tyto písemnosti osobně voliči nebo osobě, která se prokáže písemnou plnou mocí s úředně ověřeným podpisem voliče.

Zastupitelský úřad nevydá písemnosti ke korespondenčnímu hlasování osobě, která na základě plné moci u téhož zastupitelského úřadu pro tytéž volby převzala písemnosti ke korespondenčnímu hlasování již pro 7 voličů. Toto omezení má za cíl předcházet riziku nebo případným spekulacím o tom, že takto by mohly být písemnosti potřebné k uskutečnění korespondenční volby „vykupovány“. Proto pokud tentýž zastupitelský úřad již vydal témuž zmocněnci pro tytéž volby písemnosti ke korespondenčnímu hlasování na základě 7 plných mocí, další mu nevydá. O nevydání písemností bude žadatel vyrozuměn. Udělit úředně ověřenou plnou moc lze také k podání žádosti o zápis do zvláštního seznamu voličů v zahraničí nebo k podání žádosti o korespondenční hlasování. To však ještě zmocněné osobě neumožňuje nakládat s korespondenčním hlasem zastoupeného voliče. Proto v těchto případech omezení počtu udělených plných mocí, na základě kterých lze úkon provést, zavedeno není.

Co když volič někoho zmocní k vyzvednutí písemností pro korespondenční hlasování a on odhlasuje za něj?

Zásadně platí, že zmocňuji jen toho, komu důvěřuji. To je hlavní princip plné moci.

Co má volič očekávat, když požádá o zaslání písemností pro korespondenční hlasování?

- Zastupitelský úřad voliči zašle/vydá příslušné dokumenty k provedení korespondenčního hlasování; odeslat je musí nejpozději 25 dnů před volbami.
- V obálce od zastupitelského úřadu najde volič dvě obálky (1. doručovací obálka určená k zaslání zpět na zastupitelský úřad a 2. úřední obálka, do které se vkládá hlasovací lístek), identifikační lístek a informaci o způsobu provedení korespondenčního hlasování.

Kde volič získá hlasovací lístky pro korespondenční hlasování?

Hlasovací lístky příslušného volebního kraje si volič vytiskne sám z jejich elektronické verze zpřístupněné pro tyto účely na webových stránkách Ministerstva vnitra, na které ho odkáže informace o způsobu provedení korespondenčního hlasování.

Vysvětlení:

Pokud by se voličům zasílaly i hlasovací lístky, muselo by se vyčkat na moment, kdy je najisto postavené, které subjekty kandidují (po soudním přezkumu) a teprve poté by mohly být písemnosti pro korespondenční hlasování voličům zaslány (k registraci na základě rozhodnutí soudu může dle volebních zákonů dojít až 20 dnů přede dnem voleb!). Tím by se výrazně snížil i časový prostor pro voliče pro zpětné odeslání hlasu a hrozilo by, že hlasovací lístky nebudou včas doručeny zpět na zastupitelský úřad. Zvolený způsob je tak komfortnější nejen pro volební orgány (zastupitelské úřady si mohou rozesílání ostatních písemností pro korespondenční hlasování rozložit v čase v dostatečném předstihu před volbami), ale i pro samotné voliče, kteří mají více času na provedení korespondenčního hlasování a odeslání hlasu.

Je jisté, že tištění hlasovacích lístků z elektronického pdf náhledu samotnými voliči způsobí, že hlasovací lístky z korespondenčního hlasování budou vytištěny na papírech různých rozměrů a různé kvality. Pokud by tedy v daném zvláštním okrsku hlasovaly jen jednotky voličů, bude při sčítání rozpoznatelné, jak tito voliči hlasovali. Jedná se však o obdobný případ, jako když nyní na zastupitelském úřadě prezenčně hlasuje např. jen rodina velvyslance. Narušení zásady tajnosti hlasování je v takovém případě proporcionalní pozitivům, která se voličům hlasujícím v zahraničí nabízejí. V případě, že budou

korrespondenčně hlasovat více než jednotky voličů, nejde o žádné narušení tajnosti hlasování, protože všechny hlasovací lístky jsou ve stejných úředních obálkách a propojitelnost hlasovacího lístku s konkrétním voličem při sčítání hlasů tak není možná.

Jak má být hlasovací lístek upraven před vložením do obálky a do jaké obálky má být vložen?

Ve volbách do Poslanecké sněmovny lze udělit až 4 preferenční hlasy jednotlivým kandidátům zvolené volební strany, a to zakroužkováním jejich pořadového čísla. Hlasovací lístek zvolené volební strany volič následně vloží do úřední obálky, která se nezalepuje, a zašle ho v doručovací obálce na zastupitelský úřad.

Jaký typ papíru lze použít pro vytištění staženého volebního lístku z internetu? Je předepsaný nějaký standard? Je stanovený minimální standard kvality tisku, např. tisk na laserové nebo staré jehličkové tiskárně?

Není žádný předepsaný standard pro papír ani tisk. Z důvodu maximálního zachování tajnosti hlasování lze však doporučit použití standardního papíru pro tisk v klasických tiskárnách, jakož i tisk z klasicky používaných tiskáren.

Může volič vložit hlasovací lístek do obálky přeložený? Jak důkladně má být hlasovací obálka zalepená?

Ano, hlasovací lístek může volič před vložením do úřední obálky přeložit. Úřední obálka, ve které je hlasovací lístek, se nezalepuje. Doručovací obálka však musí být řádně zalepena tak, aby během doručování nedošlo k jejímu samovolnému otevření.

K čemu slouží identifikační lístek? Co s ním má volič konkrétně dělat? Jak ho má vyplnit? Záleží na barvě tužky? A do jaké obálky ho má vložit?

Identifikační lístek slouží k identifikaci voliče zapsaného ve zvláštním seznamu voličů a hlasujícího korespondenčně.

Identifikační lístek je od zastupitelského úřadu předvyplněn. Zásadní pro voliče je neopomenout ho podepsat, protože bez podpisu identifikačního lístku by byl hlasovací lístek, a tedy korespondenční hlas, považován za neplatný.

Není žádný předepsaný standard pro druh ani barvu tužky použité při podpisu identifikačního lístku. Z důvodu maximálního zachování tajnosti hlasování se však doporučuje použití klasické modré propisovací tužky, která je obvykle k dispozici i voličům ve volební místnosti při prezenčním hlasování. Lze totiž předpokládat, že stejnou tužku, kterou volič podepsal identifikační lístek, tak použil i pro případné vyznačení preferenčních hlasů na hlasovacím lístku.

Identifikační lístek se vkládá do doručovací obálky (pozor – ne do úřední obálky).

Jakým způsobem volič korespondenčně hlasuje?

Vybraný hlasovací lístek, na kterém volič případně vyznačil maximálně 4 preferenční hlasy zakroužkováním pořadového čísla vybraných kandidátů z téže volební strany, vloží do úřední obálky, která se nezalepuje. Pak podepíše identifikační lístek a vloží ho spolu s úřední obálkou, ve které je hlasovací lístek, do doručovací obálky. Doručovací obálka je předepsána adresou zastupitelského úřadu, číslem zvláštního volebního okrsku, do kterého volič náleží, a označením voleb.

Doporučuje se vybrat důvěryhodnou, spolehlivou a osvědčenou poštovní/doručovací společnost v místě, aby se volič mohl spolehnout, že jeho korespondenční hlas bude na zastupitelský úřad doručen nejpozději do ukončení hlasování. Poštovné hradí volič.

Pokud volič na doručovací obálku uvede údaje o sobě jako odesilatel, může si pak u zastupitelského úřadu ověřit (e-mailem, telefonicky), zda byla zásilka doručena.

Korespondenční hlas musí být na zastupitelský úřad včas doručen (tj. do ukončení hlasování) ve fyzické podobě. Nelze ho zasílat elektronicky (datovou schránkou nebo e-mailem).

Hlasují všichni voliči v zahraničí ve volbách do Poslanecké sněmovny do stejného volebního kraje?

Ne. Příloha č. 1 k zákonu o volbách do Parlamentu obsahuje přehled rozdělení světa do 4 oblastí přibližně rovnoměrně podle odhadovaného počtu voličů.

Každé z oblastí bude před volbami do Poslanecké sněmovny losovat Státní volební komise jeden volební kraj, kterému budou podřazeny zvláštní volební okrsky z dané oblasti, a tedy volební kraj, do kterého budou přičítány hlasy odevzdané (prezenčně i korespondenčně) z této oblasti v zahraničí.

Losovat se bude ze 4 největších krajů, ve kterých se podle přílohy č. 2 k zákonu o volbách do Parlamentu uvádí na kandidátní listině více než 30 kandidátů – jde o hlavní město Prahu a kraje Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský. Každé oblasti musí být vylosován jiný volební kraj.

Smyslem této úpravy je, aby hlasy ze zahraničí byly rovnoměrně rozloženy do největších volebních krajů a nekoncentrovaly se do jednoho nebo dvou krajů, kde by i neúměrně navyšovaly počty mandátů připadajících takovému volebnímu kraji. Rovnost hlasů a spravedlivé rozdělení mandátů mezi volební kraje a v nich mezi volební strany je následně zajištěna postupem při zjišťování výsledku voleb upraveným v §§ 40 – 52 zákona o volbách do Parlamentu.

Rozdělení světa do 4 oblastí respektuje i geografickou sourodost jednotlivých oblastí v zásadě podle kontinentů nebo jejich částí. Některé geografické celky nelze rozdělit. To se týká zejména Ameriky, neboť např. pod zastupitelský úřad ve Washingtonu konzulárně spadá i Jamajka a Antigua a Barbuda. Pokud by tedy Střední Amerika spadala do jiné Oblasti než Severní Amerika, znamenalo by to, že na zastupitelském úřadě Washington by se při volbách do Poslanecké sněmovny sčítaly hlasy do dvou vylosovaných volebních krajů, což z hlediska organizačně technického i z hlediska informovanosti voličů spadajících pod jeden zastupitelský úřad, není žádoucí.

Do Oblasti 1, nazvané jako „Západní Evropa“, budou spadat zvláštní volební okrsky nacházející se na území Andorry, Belgie, Francie, Irska, Lucemburska, Monaka, Nizozemska, Portugalska, Velké Británie a Španělska.

Do Oblasti 2, nazvané jako „Ostatní Evropa“, budou spadat zvláštní volební okrsky nacházející se na území států v Evropě s výjimkou těch, které spadají do Oblasti 1. Náleží sem i Kypr, Turecko a Rusko.

Do Oblasti 3 s názvem „Amerika“ budou spadat zvláštní volební okrsky nacházející se na území států Ameriky, tj. států Severní, Jižní a Střední Ameriky, včetně ostrovních států, které se do této oblasti řadí (např. Kuba, Haiti, Bahamy, Dominikánská republika).

Do Oblasti 4, nazvané jako „Ostatní svět“, budou spadat zvláštní volební okrsky nacházející se na území ostatních států, tj. států, které nespádají do Oblastí 1, 2 ani 3; v zásadě půjde o Austrálii, státy Afriky a Asie, včetně ostrovních států, které se k těmto kontinentům řadí.

Pro přehled o řazení států do jednotlivých kontinentů lze podpůrně využít web Ministerstva zahraničních věcí https://mzv.gov.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu.

Při volbě prezidenta republiky a volbách do Evropského parlamentu se rozdělení oblastí v zahraničí řešit nemusí, neboť v těchto volbách se hlasuje v rámci jednoho volebního obvodu.

Může si volič vybrat, na kterou adresu mu zastupitelský úřad pošle obálku s písemnostmi pro korespondenční hlasování? (Např. mám trvalou adresu v USA, ale obálku chci poslat do Belgie, protože tam budu na návštěvě nebo pracovně).

Ano, ale místo, kam chce volič písemnosti pro korespondenční hlasování zaslat se musí nacházet na území státu, který spadá do územního obvodu zastupitelského úřadu, kde je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů. Tedy pokud bude volič zapsán např. u zastupitelského úřadu Washington, bude si moci nechat písemnosti zaslat na jakoukoliv adresu v USA, ale nikoliv do jiného státu.

Příklady

1. Volič je zapsán ve zvláštním seznamu voličů na zastupitelském úřadě v Sydney, ale nachází se na pracovním pobytu na Novém Zélandu. Jelikož Nový Zéland spadá do územního obvodu zastupitelského úřadu v Sydney, mohou být písemnosti pro korespondenční hlasování zaslány voliči i na Nový Zéland. Stejně tak by je ale zastupitelský úřad v Sydney mohl voliči zaslat kamkoli na území Austrálie, a to i na území, které spadá pod zastupitelský úřad v Canbeře.
2. Volič studuje v New Yorku a je u tamního zastupitelského úřadu zapsán ve zvláštním seznamu voličů. Odjíždí však na několik týdnů do San Franciska a bude tam i v době voleb. Zastupitelský úřad v New Yorku mu písemnosti pro korespondenční hlasování může poslat i na druhou stranu státu (USA), ačkoli San Francisco územně spadá pro zastupitelský úřad v Los Angeles.

Doručovací obálku ale musí volič vždy zaslat na zastupitelský úřad, u kterého je zapsán ve zvláštním seznamu voličů.

Jak bude vypadat doručovací obálka v části adresáta, resp. bude na obálce pro zpětné zaslání již předtištěna adresa konkrétního zastupitelského úřadu, kam posílám hlasovací lístek?

Ano, na doručovací obálce bude předtištěna/nalepena adresa příslušného zastupitelského úřadu.

Jaký je předepsaný/doporučený způsob zpětného odeslání obálky s hlasovacím lístkem na zastupitelský úřad, aby bylo doručení spolehlivé (prioritní pošta, first class pošta, trasovaná pošta atd.)?

Předepsaný způsob není stanoven, nicméně je doporučeno voličům zvolit takovou formu zpětného odeslání, aby v co největší míře garantovala včasné doručení na zastupitelský úřad.

Kdo hradí poštovné? Pokud má hradit poštovné volič, může si vybrat tarif a typ odeslání dopisu?

Odeslání písemnosti voliči hradí stát. Poštovné za zpětné odeslání obálky na zastupitelský úřad však už hradí volič a je na něm, jakou formu odeslání zvolí.

Odkud je možné korespondenčním hlas zaslat?

Místo odeslání není nijak omezeno, je libovolné. Korespondenční hlas lze odeslat z kteréhokoli místa na světě, a tedy i z České republiky. Je na voliči, aby zvážil, zda podmínky v daném státě, vzdálenost a s tím související čas doručení umožní včasné doručení zásilky na příslušný zastupitelský úřad, tj. ten, u kterého je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů.

Je nutné zaslat hlasovací lístky poštou jen a pouze na zastupitelský úřad, kde je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů? Nemůže je poslat do ČR nebo na jiný zastupitelský úřad?

Hlasovací lístky je nutné zaslat pouze na ten zastupitelský úřad, kde je volič zapsán ve zvláštním seznamu voličů.

Jakým způsobem si může volič ověřit, zda jeho obálka došla na zastupitelský úřad?

Ověření doručení obálky je možno provést telefonickým nebo e-mailovým dotazem na zastupitelský úřad, případně na poskytovatele služeb, u kterého byla obálka podána. Aby zastupitelský úřad ale mohl tuto informaci poskytnout, musí volič své údaje o odesílateli napsat na doručovací obálku. Z identifikačního lístku to totiž před zahájením sčítání hlasů nelze ověřit, protože doručovací obálku, do které je identifikační lístek vložen, nemůže zastupitelský úřad otevřít.

Lze garantovat doručení zásilky, resp. její doručení včas?

Nelze, jde o obdobný problém jako při zasílání voličského průkazu. Míra rizika zpoždění či ztráty zásilky bude záviset zejména na úrovni poštovních služeb daného státu.

Co když hlas dojde na zastupitelský úřad pozdě, i když ho volič odeslal včas?

Volební zákony pracují s tzv. hmotněprávními lhůtami. Včasné podání je učiněno tehdy, dojde-li na zastupitelský úřad ve stanovené lhůtě. Neplatí, že je rozhodné datum podání k poštovní přepravě. Už vůbec neplatí, že podáním k přepravě je doručeno. Rozhoduje až okamžik, kdy hlas dojde na zastupitelský úřad.

Zákon stanoví, že pozdě doručенý hlas se nezapočítá.

Pozdní doručení nebo ztráta zásilky při přepravě je riziko, se kterým se prostě musí počítat.

Budou některé země, kde nefungují poštovní služby spolehlivě, z korespondenčního hlasování vyřazeny? Kdo posuzuje, na základě čeho a kde je korespondenční hlasování možné a kde není?

Zákon č. 268/2024 Sb. obsahuje zmocňovací ustanovení, podle kterého vláda stanoví nařízením územní obvody, popřípadě části územních obvodů zastupitelských úřadů, v nichž mohou voliči využít korespondenční hlasování; vychází při tom z dostupnosti a podmínek poskytování poštovních služeb na příslušném území, a to s ohledem na infrastrukturu, vnitropolitickou situaci, válečný konflikt, přírodní katastrofu nebo jinou obdobnou situaci. Znamená to, že se v zahraničí budou vyskytovat území, na které zastupitelský úřad nebude písemnosti pro korespondenční hlasování zasílat z důvodu, že jde o oblast, kde není možné doručení takové zásilky voliči zajistit (např. oblasti s válečným konfliktem, nebo oblasti, kde je zřejmé, že kvalita předmětných služeb je na tak nízké úrovni, že nelze garantovat realizaci korespondenční volby ani na elementární úrovni). Prakticky půjde o jednotky případů a obecná možnost využití korespondenčního hlasování tím nebude nijak podstatně omezena;

Ize navíc předpokládat, že drtivá většina občanů ČR v zahraničí se nachází v oblastech, které alespoň elementární záruky kvality poštovních služeb nabízejí.

V souvislosti s korespondenčním hlasováním se hovoří o identifikačním lístku, hlasovacím lístku a voličském průkazu. Jaký je mezi nimi rozdíl?

Identifikační lístek = slouží k identifikaci voliče, který chce využít formu korespondenčního hlasování, volič ho obdrží od zastupitelského úřadu v rámci písemností pro korespondenční hlasování. Volič identifikační lístek podepíše, čímž současně čestně prohlásí, že hlasuje osobně, a vrátí jej v doručovací obálce na zastupitelský úřad společně s úřední obálkou, ve které bude vložen hlasovací lístek.

Hlasovací lístek = slouží k samotnému hlasování, volič si ho vytiskne z příslušného odkazu na internetových stránkách Ministerstva vnitra, vloží ho do úřední obálky, kterou vloží do doručovací obálky, a zašle zpět na zastupitelský úřad.

Voličský průkaz = slouží voličům, kteří hodlají volit prezenční formou v jiném okrsku (v zahraničí nebo na území ČR), než do kterého podle svého trvalého pobytu/místa, kde pobývají v zahraničí, patří. Pokud si volič nejprve požádal o voličský průkaz, ale pak se rozhodl hlasovat korespondenčně, je třeba voličský průkaz vložit společně s identifikačním lístkem do doručovací obálky.

Voličský průkaz – co má volič udělat s voličským průkazem, pokud ho má již vydaný a volí přesto korespondenčně?

Pokud byl již voliči vydán voličský průkaz a tento se rozhodl následně požádat o korespondenční hlasování, vloží volič voličský průkaz do doručovací obálky (spolu s identifikačním lístkem). Pokud by nebyl voličský průkaz přiložen do doručovací obálky, bude hlasovací lístek považován za neplatný. Jde o standardní postup. Má-li volič voličský průkaz, musí ho odevzdat s korespondenčním hlasem, aby na něj nemohl odhlasovat podruhé u jiné komise.

Jak se může volič vyvarovat toho, že jeho hlas bude neplatný?

1. vložit do doručovací obálky jeden podepsaný identifikační lístek
2. vložit do doručovací obálky jednu úřední obálku
3. vložit do úřední obálky jeden hlasovací lístek
4. dodržet způsob hlasování
5. hlasovací lístek nesmí být přetržený a musí z něj být patrný všechny potřebné údaje
6. případně vložit do doručovací obálky voličský průkaz
7. učinit vše pro to, aby byl jeho hlas doručen na zastupitelský úřad nejpozději do ukončení hlasování

Může se volič, který požádal o zaslání písemností pro korespondenční hlasování, dostavit do volební místnosti na zastupitelském úřadě, kde je zapsán ve zvláštním seznamu voličů, a odhlasovat prezenčně?

Ano. Tento institut je třeba vnímat jako pojistku zejména pro situace, kdy procedurálně selže zajištění korespondenční volby (nedorazí vyžádaná dokumentace, nebo nedorazí voličem odeslaná zpětná doručovací obálka s hlasem na zastupitelský úřad - je třeba vnímat, že možnost zaslat hlas na zastupitelský úřad půjde z většiny zemí světa, přičemž kvalita

poštovních služeb je rozličná a selhání v konkrétních případech nelze vyloučit), nebo, spíše v menšině případů, může mít volič důvodnou obavu, že s jeho korespondenčním hlasem mohlo být manipulativně naloženo jinak.

Možnost prezenčního hlasování u voliče, který žádal o korespondenční hlasování nepřináší riziko dvojího hlasování. Hlasy zaslané korespondenčně totiž zpracovává zvláštní okrsková volební komise ustavená při zastupitelském úřadu, která po otevření doručovací obálky vyhledá dotčeného voliče ve výpisu ze seznamu voličů podle identifikačního lístku, a pokud zjistí, že u tohoto voliče už má záznam, že hlasoval ve volební místnosti prezenčně, odloží doručovací obálku a její obsah, tudíž hlas zaslaný korespondenčně nebude započítán.

Možnost takového prezenčního hlasování ve volební místnosti se vztahuje pouze na zastupitelský úřad, u kterého je volič zapsán v seznamu voličů a u kterého žádal o písemnosti pro korespondenční hlasování. Volební komise u jiného zastupitelského úřadu ani okrsková volební komise na území ČR voliči prezenční hlasování neumožní, protože nemá voliče zapsaného ve výpisu ze seznamu voličů a volič ani nemá, jak u těchto komisí prokázat své právo hlasovat.

Tato možnost nepřináší žádná rizika pro integritu výsledků hlasování (není možné dvojí hlasování) a současně může být schůdným řešením pro voliče, kterému nějaká vnější okolnost zabránila projevit svůj hlas korespondenčně přes to, že procesně učinil všechny kroky dle zákona.

Nejde ani o českou specialitu, neboť možnost odhlasování ve volební místnosti se voličům v systémech s předstižným hlasováním umožňuje v zásadě běžně (např. v Estonsku, nebo na Slovensku).

Jak je to s teritoriální působností zastupitelských úřadů při korespondenčním hlasování?

1. Žádost o zaslání písemností pro korespondenční hlasování může volič adresovat pouze tomu zastupitelskému úřadu, u kterého je zapsán ve zvláštním seznamu voličů. Žádost o korespondenční hlasování je možno spojit s žádostí o zápis do zvláštního seznamu voličů.
2. Písemnosti pro korespondenční hlasování může zastupitelský úřad zaslat voliči, který je u něj zapsán ve zvláštním seznamu voličů, i na adresu mimo územní obvod tohoto zastupitelského úřadu, avšak musí se jednat o adresu nacházející se na území státu, který spadá do územního obvodu zastupitelského úřadu.
3. Korespondenční hlas může volič odeslat z kteréhokoli místa na světě, avšak musí být adresována tomu zastupitelskému úřadu, u kterého je zapsán ve zvláštním seznamu voličů.

KORESPONDENČNÍ HLASOVÁNÍ – ÚKONY NA STRANĚ VOLEBNÍCH ORGÁNŮ

Nemůže se stát, že volič v jedné volbě odhlasuje korespondenčně vícekrát?

Ne. Mechanismy jsou nastaveny tak, že i pokud by se volič pokusil v týchž volbách vícekrát odhlasovat, bude do výsledků hlasování jeho hlas stejně zanesen pouze jednou. To proto, že

1. údaj o vydání písemností pro korespondenční hlasování si zastupitelský úřad poznamená do zvláštního seznamu voličů, tudíž by nemělo dojít k tomu, aby byly písemnosti pro tytéž volby témuž voliči vydány opakovaně
2. i kdyby nějakým administrativním pochybením došlo k tomu, že témuž voliči byla

vydána více než jedna sada písemností pro korespondenční hlasování v týchž volbách a volič by oba korespondenční hlasy odeslal, tak zvláštní okrsková volební komise stejně započítá korespondenční hlas od téhož voliče pouze jednou (ten, na který při otevírání doručovacích obálek narazí jako na první); ten druhý by byl odložen stranou a vůbec by nebyl vhozen do volební schránky, protože zvláštní okrsková volební komise skutečnost, že volič už korespondenčně odhlasoval, vidí ve výpisu ze seznamu voličů, do kterého si korespondenční hlasování u dotčeného voliče poznamenala už v okamžiku, kdy první úřední obálku s hlasem od tohoto voliče vhodila do volební schránky.

Co se děje s obálkou doručenu na zastupitelský úřad?

Doručenou doručovací obálku označí zastupitelský úřad časem přijetí a do předání zvláštní okrskové volební komisi ji uchovává nerozlepenou na bezpečném místě, které za tímto účelem vyhradí vedoucí zastupitelského úřadu. Úschova došlých obálek s korespondenčními hlasy bude zajištěna ve vyčleněných, uzavřených prostorách zastupitelských úřadů, kam budou mít přístup pouze určení konzulární pracovníci s náležitým bezpečnostním prověřením.

Zvláštní okrskové volební komisi předá zastupitelský úřad doručovací obálky, které byly doručeny nejpozději do ukončení hlasování ve zvláštním volebním okrsku. O předání se vyhotoví záznam, který podepisuje vedoucí zastupitelského úřadu a předseda zvláštní okrskové volební komise. Zvláštní okrsková volební komise v době od předání doručovacích obálek zastupitelským úřadem do doby zahájení sčítání hlasů zabezpečí převzaté doručovací obálky proti neoprávněnému nakládání.

Na doručovací obálky doručené po lhůtě vyznačí zastupitelský úřad datum a hodinu doručení a uloží je nerozlepené k volební dokumentaci.

Co udělá s předanými doručovacími obálkami zvláštní okrsková volební komise zřizovaná při zastupitelském úřadě?

Po ukončení hlasování před zahájením sčítání hlasů otevře doručovací obálky.

Odloží doručovací obálku, jestliže

- v doručovací obálce není identifikační lístek nebo úřední obálka,
- v doručovací obálce je více úředních obálek nebo více identifikačních lístků,
- identifikační lístek není podepsán voličem,
- voliči byl vydán voličský průkaz a voličský průkaz není v doručovací obálce,
- je u voliče ve výpisu ze zvláštního seznamu voličů záznam o tom, že už hlasoval.

Tyto doručovací obálky se odloží k volební dokumentaci, přičemž zvláštní okrsková volební komise vyznačí na doručovacích obálkách důvod odložení a přelepí úřední obálky tak, aby byla zajištěna tajnost hlasování. K obsahu odložených doručovacích obálek zvláštní okrsková volební komise dále nepřihlíží.

U každého voliče, jehož doručovací obálka nebyla odložena, vyznačí na základě identifikačního lístku ve výpisu voličů záznam o tom, že volič hlasoval korespondenčně, a vloží úřední obálku do volební schránky k ostatním hlasům (úředním obálkám), které voliči vhodili do schránky při prezenčním hlasování.

Otevře volební schránku a začne sčítat všechny hlasy až poté, kdy u všech doručovacích

obálek ukončí výše uvedený postup.

Mají volební strany právo delegovat své zástupce i do zvláštních okrskových volebních komisí v zahraničí, které mimo jiné sčítají hlasy doručené korespondenčně?

Ano, zákon č. 268/2024 Sb. tuto možnost nově zavedl.

Ten, kdo má právo delegovat členy a náhradníky do okrskových volebních komisí, může delegovat 1 člena a 1 náhradníka do každé zvláštní okrskové volební komise. Delegování se provede obdobně jako do okrskové volební komise; seznam delegovaných členů a náhradníků se doručuje zastupitelskému úřadu. Delegovaný člen se nemusí účastnit prvního zasedání zvláštní okrskové volební komise.

Náklady na dopravu a pobyt v zahraničí stát takovému členovi okrskové volební komise nehradí, avšak náleží mu odměna za výkon funkce člena volební komise stejně jako členům ve volebních komisích na území ČR.

ODPOVĚDI NA OTÁZKY OHLEDNĚ DODRŽENÍ ZÁSAD VOLEBNÍHO PRÁVA PŘI KORESPONDENČNÍM HLASOVÁNÍ

Není diskriminační, když se korespondenční hlasování umožňuje jen voličům ze zahraničí?

Ne každé rozdílné zacházení je zakázanou diskriminací. Rozdílné zacházení je legitimní, pokud je přiměřené a rozumné. V ČR máme téměř 15 000 volebních místností. Čeští občané pobývající v zahraničí však mají možnost odhlasovat pouze na cca 110 ambasádách. Jde tak o zcela zjevný nepoměr a korespondenční hlasování představuje rozumný nástroj, jak tento nepoměr narovnat. Nejde tak o žádnou diskriminaci voličů v ČR, ale naopak o narovnání podmínek oprávněných voličů, kteří z řady důvodů pobývají v zahraničí. Korespondenční hlasování přiměřeným způsobem kompenzuje tuto faktickou nerovnost a není tedy v rozporu s ústavním pořádkem.

Jaké jsou pojistky, které mají zaručit zachování integrity voleb při korespondenčním hlasování?

Pojistky proti „falšování“ v korespondenčním hlasování jsou:

1. Korespondenční hlasování je možné jen s využitím písemností dodaných zastupitelským úřadem. Úřad zároveň eviduje, kdo o písemnosti požádal. Není možné, aby platně korespondenčně hlasoval volič, kterému před tím zastupitelský úřad nevydal písemnosti.
2. Písemnosti ke korespondenčnímu hlasování se zasílají přímo voliči, nebo si je volič vyzvedne osobně, popřípadě prostřednictvím zástupce s úředně ověřenou plnou mocí. Tím se snižuje riziko, že se písemnosti dostanou do nepovolaných rukou.
3. Součástí písemností je také identifikační lístek. Jde o veřejnou listinu na přísně zúčtovatelném tiskopisu (číslovaném). Padělání veřejné listiny je podle § 7 trestního zákoníku trestné i v zahraničí. Bez odevzdání vyplněného identifikačního lístku nelze platně korespondenčně odhlasovat.
4. Identifikační lístek musí být vlastnoručně podepsán voličem.

Nehrozí, že za voliče korespondenčně odhlasuje jiná osoba?

Písemnosti ke korespondenčnímu hlasování se zasílají přímo voliči, nebo si je volič vyzvedne osobně, popřípadě prostřednictvím zástupce s úředně ověřenou plnou mocí od voliče. Tím se snižuje riziko, že se písemnosti dostanou do nepovolaných rukou.

Součástí písemností je také identifikační lístek. Jde o veřejnou listinu na přísně zúčtovatelném tiskopisu. Bez odevzdání vyplněného identifikačního lístku nelze platně korespondenčně odhlasovat.

Identifikační lístek musí být vlastnoručně podepsán voličem, který tím zároveň prohlašuje, že hlasuje osobně.

Není při korespondenčním hlasování porušena zásada tajnosti hlasování?

Tajnost hlasování je základním principem výkonu volebního práva, která není postavena jen na tom, zda volič hlasuje „za plentou“. Stejně jako nelze přijmout tezi, že jen hlasování ve volební místnosti za plentou/zástěnou zaručuje tajnost hlasování, nelze přijmout ani opačnou tezi, že hlasování, které se odehrává mimo volební místnost, tj. bez využití plenty/zástěny automaticky není tajné. Ostatně ani dnes běžně využívané hlasování do přenosné volební schránky neprobíhá ve volební místnosti za plentou a jeho tajnost není zpochybňována.

Ústavní maximy podléhají tzv. vyvažování. Riziko např. family votingu je přiměřené tomu, že se řadě voličů vůbec umožní jejich formální volební právo materiálně uskutečnit.

Nelze tedy konstatovat, že by automaticky určitá míra oslabení některého principu výkonu volebního práva vedla k závěru o protiústavnosti; ostatně korespondenční volba patří mezi zavedené volební techniky, a to i v řadě zemí, které s ČR sdílejí stejný pohled na principy volebního práva.

Nemůže volební komise na základě identifikačního lístku zjistit, jak volič korespondenčně hlasoval?

Volební komise hlas nevidí. Otevře doručovací obálku, v ní najde voličem podepsaný identifikační lístek a úřední obálku, ve které je vložený (a tedy schovaný) hlasovací lístek. Podle identifikačního lístku komise vyznačí v seznamu, že volič hlasoval korespondenčně. Obálku s hlasem neotevívá, ale vhodí ji do volební schránky (urny) k ostatním hlasům (i těm odevzdaným prezenčně). Ve volební schránce se to smíchá a už se nepozná, jak konkrétní volič hlasoval.

Není při korespondenčním hlasování porušena zásada přímosti hlasování?

Přímost hlasování neznamena, že volič musí vlastnoručně vhodit hlas do volební schránky. Přímost spočívá v nastavení volebního systému – hlas voliče musí mít bezprostřední vliv na výsledky voleb a přidělování mandátů. Přímost vylučuje například použití prostřednictvím „volitelů“. Nevylučuje hlasování poštou.

Započítá se korespondenční hlas voliče, který zemřel přede dnem voleb?

Korespondenční hlasování jako zvláštní institut věcně vychází z toho, že volič svou vůli ve vztahu k volbám projevenou odesláním hlasu zastupitelskému úřadu projeví ještě přede dnem samotného konání voleb. Zásadní je, aby volič ještě za svého života svůj hlas odeslal, jeho případné pozdější úmrtí přede dnem voleb již pak nemá na započtení hlasu vliv.

Obdobná situace mohla nastat i u tzv. covidového hlasování, kdy některé ze zvláštních způsobů hlasování byly realizovány ještě před obecným termínem voleb. Ostatně podobná situace se může vyskytnout i při standardním prezenčním hlasování, kdy volič odhlasuje ve volební místnosti, avšak v době zpracování výsledků voleb už nežije. Přesto se jeho hlas započítává.